

Minu õpetamisfilosoofia

„Inimesele ei ole antud suuremat naudingut kui see, mille inimene saab väimsetest pingutustest. See on lihtsalt kõige suurem. Ja see on olemuselt kasutu. See on jumalik. Kahtlemata.“

Marju Lepajõe (2015)

Üsna loomulikult sõltub tulemuslik õppimine õppija aktiivsusest ja süvenemisvõimest. Sestap kinnistuvad uued teadmised ja oskused paremini neil, kes tegelevad uue informatsiooni töötlemise ning pingutust nõudvate ülesannete lahendamise segamatult pikka aega. (Newport 2017) Edu saadab eelkõige neid, kes tegutsevad sihivõimeliselt ja teadlikult ning usuvad endasse. (Duckworth 2016)

Kui õpetamiskunst on tihti vaevu hoomatav, ainulaadne ja meeltele tabamatu, siis õpetamise meisterlikkus paistab hästi silma. Hea õpetaja tunneb ära viisid, kuidas ta kavandab ainetunde ja kursusi, kujundab õpikeskkonda ning suhestub õppijatega. Toetudes Bernard M. Bassi (1985) transformatiivse juhtimise mudelile, tootsin eraldi välja ka avara tulevikuvõimelisuse ja julguse sissetallatud rajalt kõrvale astuda.

Pealtnäha pingutuseta sujub keeleõpe vaid siis, kui eesmärgiks on lihtne argikeel igapäevaelus toimetulemiseks. Kui aga soovitakse jõuda tasemeni, mis võimaldab osaleda rahvusvahelises meeskonnatöös, teha teadusprojekte ja ise uut kvaliteetset sisu luua, tuleb valmis olla pikki aastaid kestvaks süsteemseks tööks.

Seepärast pean väga oluliseks keeleõppija autonoomsuse suurendamist. Oskus keelt õppida muudab õpieesmärkide püstitamise ja õpimeetodite valimise järjest lihtsamaks. Valmisolek oma õpitulemusi kriitiliselt hinnata ja vajadusel tegutsemisviisi muuta suurendab õpimotivatsiooni. Kindel siht aitab üle saada nii seisakuperioodidest kui minnalaskmismeeoludest. (Little 1991)

Keeleõppe lahutamatuks osaks on kindlasti ka eri kultuuride alase teadlikkuse suurendamine. Sel eesmärgil pööran palju tähelepanu oma ja võõra kultuuri paremale tundmisele ning kultuurierinevuste märkamisele ja ületamisstrateegiatele. Eelkõige tegelen kultuuri teemadega valikkursuste raames, aga ka rahvusvahelised koostööprojektid pakuvad kogemus- ja avastusõppeks suurepäraseid võimalusi.

Leian, et keeletunnis töötab kõige paremini erinevate keeleõppemeetodite kombineerimine. Näiteks rakendan grammatika-tõlke meetodit, kui tähelepanu keskmes on lauseõpetus ja keelekorrektsus. Teisalt võin luua uut õppesisu kohapeal ja käepärast olevate vahenditega, kui eesmärgiks on kõnesoravuse lihvimine. Olemasolevate teadmiste jagamiseks ja õpitu kinnistamiseks sobib suurepäraselt kommunikatiivne meetod, ent sõnavara terviklikkuse ja diskursuse mõistmiseks pole paremat leksikaalsest keeleõppemeetodist.

Kasutan tihti ka sisupõhist keeleõpet, sest kui sihtkeelt kasutatakse uute ainealaste teadmiste omandamiseks, paraneb ühtlasi ka keelevilumus. (Thornbury 2017) Näiteks meeldib mulle kasutada filmi, mis pakub rikkalikult autentset materjali nii keele kui kultuuri paremaks mõistmiseks, sõnavara suurendamiseks ja eneseväljendusoskuse parandamiseks. (Thorn 2016) Lisaks filmile avardab keeleõppijate maailma ka projektitöö ajaloo, kultuuri või üldinimlike väärtuste teemal.

Kuna minu jaoks on oluline, et õppimine oleks õpilastele hästi nähtav, siis kavandan ainetunde ja kursusi nii, et õpikavatsused ja edutegurid oleksid asjaosalistele üheselt selged. (Scrivener 2015) Samuti õpetan erinevate õpieelistustega noori erieval viisil. Näiteks sobib keeruliste teemade lihtsaks seletamine neile, kes soovivad otsest juhendamist, aga suurem vabadus ja avastamisrõõm neile, kes hindavad iseseisvust. Keelestruktuuride õpetamisel alustan alati selgitusega, lasen siis keeleõppijatel võimalikult palju harjutada ja annan lõpuks võimaluse õpitut ka uue sisu loomisel kasutada. Kui keskendun sisupõhisele keeleõppele, siis lisan enamasti põhitegevusele ka eel- ja järeltegevused.

Enamus kaasaegseid keeleõpikuid on tänu elulähedusele, loogilisele ülesehitusele ja läbimõeldud harjutusvarale väga head nii tunnis kasutamiseks kui iseseisvaks õppimiseks. Kusjuures üht ja sama õppetükki saab läbida mitmel erineval viisil. Näiteks lugemistekstide abil saab tähelepanu pöörata erinevatele keelestruktuuridele ja diskursusele. Grammatikaharjutusi saab kasutada sisendina grupiaruteluks ning kõige tavalisemast sõnavaraharjutusest võib välja arendada terve rea lühiettekanideid.

Olen kombineerinud keeleõppe (kontakttunnid ja e-õpe) järjest suurem pooldaja. Sellegipoolest pean oluliseks, et tehnoloogia vaid täiendaks ja toetaks kontakttundides käsitletud teemasid ega muutuks omaette eesmärgiks. (Whittaker 2014) Leian, et keeleõppijate e-portfoolid ja kvaliteetne e-õppevara sobivad mõtestatud keeleõppeks kõige paremini. Samuti kasutan meelsasti kvaliteetseid veebiallikaid ja filme.

Uuriva keeleõpetajana harin end didaktika ja pedagoogika alal pidevalt edasi ja mul on üsna suur lugemus ka käitumispsühholoogia, ajuteaduse ja kultuuridevahelise suhtlemisega seotud teemadel. Näiteks köidavad mind ajutegevuse ja õppimisvõime, keskendunud ja pinnapealne õppimise, aga ka südikuse ja mõtteviisi kohta tehtud teaduslikud uurimused. Samuti olen lähemalt uurinud kultuuridevahelise suhtlemise erivaid tahkusi grupi tasemel.

Tänapäeva kiiresti muutuval haridusmaastikul meeldib mulle vaadelda, süveneda ja avastada uusi võimalusi pürgimaks püsivate teadmiste ja ülekantavate oskusteni. Tahan olla usaldusväärseks teenäitajaks ka oma õpilastele.

Viiteallikad

Bass, B.M. 2006. *Transformative Leadership*. 2nd edition. Psychology Press

Duckworth, A. 2017. *Grit*. Vermilion.

Lepajõe, M. 2015. Miks haridus on puha? <https://vikerraadio.err.ee/797945/ooulikool-marju-lepajoe-miks-haridus-on-puha>

Little, D. 1991. *Learner Autonomy 1: Definitions, Issues and Problems*

Newport, C. 2016. *Deep Work*. Piatkus

Scrivener, J. 2015. Demand-High Teaching. *The European Journal of Applied Linguistics and TEFL*

Thornbury, S. 2017. *30 Language teaching Methods*. Cambridge University Press

Thurn, B. J. 2016. "The Language of Movies: Using Film to Teach Visual Literacy in the EFL Classroom" School of Education Student Capstone Theses and Dissertations. 4174. https://digitalcommons.hamline.edu/hse_all/4174

Whittaker, C. 2014. Blended Learning in EFL: Adopting a Principled Approach to Integrating Technology. *Using Technology in Foreign Language Teaching*. Cambridge Scholars Publishing